

någon af allt sitt h. Fästa sitt h. vid någon, fatta varaktigt tillgifvenhet, vänskap, kärlek för någon. Af h-t, af h-t gerna, af allt h., gerna, mycket gerna. — c) Bøjelse, håg, begär. Fästa sitt h. vid något, fatta mycken bøjelse för, intagas af begär efter något. Jag hade h. att slå honom vid örat, god lust att . . . ? — d) Menniskans vilja, såsom varande antingen god eller ond. Hafva ett godt, elakt h., vara välvillig, illvillig emot andra människor. Ett ädelt, förträffligt, medlidsamt, känslofullt h. Hårdt, grymt, känslolöst h. Jag hade icke h. dertill, jag kände för mycket medlidande att göra det; det skulle ångra, smärtat mig för mycket att hafva orsakat en sådan sorg, ledsamhet, o. s. v. Kan ni ha h. att . . . ? vara nog hård att . . . ? Absolut säges äfv.: Hafva h., ett godt, medlidsamt hjerta. — Bildar sammansättningarna Englahjerta, Tigerhjerta. — e) Själens innersta, dess hemligaste bøjelser. Gud pröfvar, ransakar h-n. Gud ser i h-t. Låsa i ens h. Tränga ända till djupet af ens h. Det gläder mig i h-t. Tala af h-t, uppriktigt. (Ordspr.) Hvaraf h-t fullt är, derom talar munnen, man talar helst om det, som vanligen utgör ämnet för ens tankar. — Syn. Sjal, Sinne, Innersta. — f) Mod att trotsa faror. Brukas för denna bem. föga, utom i sammansättningarna Lejonhjerta, Harhjerta, samt i uttrycket: Hafva h-t på rätta stället, vara modig, oförfärad. — g) Det innersta af något. I h-t af riket. — h) Mitt h., mitt h. lilla brukas som smekord till en älskad person. — 3) Säges om vissa smycken, prydnader, som hafva formen af ett hjerta. Ett h. af guld. Sammansättningsvis Guld-, Silfverhjerta. — Hjertans, gam. genitiv. Brukas i förtroligt tal, dels som adverb, dels som adjektiv, t. ex.: H. gerna, mycket g. H. vacker, ful, dum, god, elak, trött, ganska vacker &c. H. kär, ganska älskad; äfven (substantivt; gam., nu skämtv.) älskarinna, t. ex.: Din h-ns kär. H. glädje, fröjd, lust, hjertlig glädje &c. H. sorg, djup sorg. H. vän, innerligt afhållen vän. H. broder, hjertligt älskad broder. Af h. grund, på det hjertligaste, t. ex.: Skralta af h. grund. — Ss. Hjertformig, -lik.

HJERTBLAD, n. 3. (bot.) 1) Benämning på hvart och ett af de första, närmast roten varande blad, som ligga färdigbildade i fröet till en växt och omedelbart derifrån uppskjuta. — 2) Se Slätterört, Hjertbär.

HJERTBLADSVÄXT, f. 3. (bot.) Växt, försedd med hjertblad.

HJERTBLOD, n. o. m. sing. Blod, som finnes i hjertat på människa eller djur. (Fig.) Vilja se ens h., vilja taga lifvet af honom.

HJERTBRÄCK, n. 3. (med.) Hjertats onaturliga läge, då det genom en öppning på mellangärdet trängt ned i bukhålan.

HJERTBULT, m. 2. Bult, som sammanhåller fram- och bakvagnen på ett fordon.

HJERTBÅR, n. 3. Örten Convallaria bifolia. **HJERTEGRYN** eller **HJERTEKORN**, n. 3. (fam.) Smekord till en hustru, älskarinna eller ung flicka.

HJERTELAG, n. 3. Se Sinnelag.

HJERTELIG, m. fl., se Hjertlig, m. fl.

HJERTER, järrt'r, m. 3. 1) Benämning på de kort i en kortlek, som äro tecknade med röda

figurer, liknande hjertan. Spela i h. Hvad är det i trum? H. — 2) Hvarje särskilt af dessa kort. En h. Många h. — Sammansättes med hvarje af dessa särskilda kort, t. ex. H-åtta, -nia, -tia, -knekt, -dam, -kung, -äss.

HJERTFRÄTANDE, a. 1. (fig.) I högsta grad smärtande, så att lifskrafterna deraf lida. H. sorg.

HJERTGROP, f. 2. 1) (anat.) Det ställe på människokroppen, der bröstbenet slutar, på ömse sidor omgifvet af de snedt nedgående bröstkotorna. — 2) (fig. fam.) Det innersta af hjertat. Känna något ända in i h-en.

HJERTHINNA, f. 1. Se Hjertsäck.

HJERTHJUL, n. 3. (urm.) Mellanhjulet i ett slagur.

HJERTINNERLIG, järrtinn'rlig, a. 2. (fam.) Innerligt hjertlig.

HJERTINNERLIGHET, f. 3. (fam.) Innerlig hjertlighet.

HJERTKAMMARE, m. 2. pl. — kamrar. (anat.) Benämning på tvenne afdelningar i hjertat, Högra H-n, ur hvilken blodet föres till lungorna, hvarifrån det återvänder till Venstra H-n, ur hvilken det genom den stora slagådern, kallad Aorta, drifves ut i hela kroppen, för att sedan genom blodådrorna återledas till högra hjertkammaren och ånyo börja sitt omlopp.

HJERTKLAPPNING, f. 2. Hjertats lifliga och kännbara klappande, förorsakadt af feber, starka passioner, sinnesrörelser, stark kroppsrörelse och hetsande drycker. Hafva h.

HJERTKLÄMNING, f. 2. Svår ångslan, åtföljd af en obehaglig känsla i hjertat, förorsakad deraf, att dess fria lifsverksamhet i mer eller mindre mån är hämmad.

HJERTLIG, a. 2. 1) Full af sann och uppriktig välvilja. Han är mycket h. — 2) (om sak) Som går af hjertat, ganska liflig. H-a välönsningar. Ett h-t hat. H. sorg, glädje, vänskap. — Skrifves äfv. Hjertelig.

HJERTLIGEN, adv. Se Hjertligt.

HJERTLIGHET, f. 3. Sann och uppriktig känsla. Med h. emottaga någon. Tala med h. Tviista ej på h-en af hans vänskap.

HJERTLIGT, adv. Med hjertlighet, af hjertat. H. älska, hata. H. gerna. H. glad, nöjd, förargad.

HJERTLÖS, a. 2. Utan hjerta, känsla, medlidande. En h. människa. Ett h-t handlings-sätt. — Syn. Se Känslolös.

HJERTLÖSHET, f. 3. Egenskapen att vara hjertlös. — Syn. Se Känslolöshet.

HJERTMUSSLA, f. 1. Ett slags mussla, 3 tum lång, hjertformig, kullrig, slät, rödbrun. Iso-cardia cor.

HJERTNJUPEN, a. 2. neutr. — et. (fam.) 1) Säges om den, som har ett ömt hjerta, lätt blir förälskad, rörd. Vara mycket h. Han är inte h. af sig, är hårdstint. — 2) Flat, eftergifven. Var inte så h. emot honom. — 3) Som uttrycker, tillkännagifver hjertnjupenhet. H-pna ord, blickar, miner.

HJERTNJUPENHET, f. 3. (fam.) 1) Egenskapen, att vara hjertnjupen. — 2) Ömma känslor, kärlighet.

HJERTPULSÅDER, f. sing. (anat.) Se Aorta.

HJERTQUAL, n. 3. Hjertfrätande qual.

HJERTROT, f. 3. pl. — rötter. 1) Hufvudroten på ett träd. — 2) (fig.) Det innersta af hjertat. Det skär mig ända in i h-en.

HJERTRÖRANDE, a. 1. Som rörer hjertat, rörande, bevekande. — Syn. Se Rörande. — Adv. På ett rörande, bevekligt sätt. Tala h.